

HUNDARNAS Ö

AASE BERG

Hundarnas ö

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

*Fåfångligheters fåfånglighet!
Allt är fåfånglighet!*

Kicksökarens bön:

Blixtar och dunder, tunder och råmande rymder! Mitt liv är ett vältrande tumult, ett oceaniskt tordön, våldsamma kaskader av vatten slår upp mot de rasande, dunkelblå molnen. Jag trevar efter fotfäste men underlaget undflyr mig, ett vredgat hav, luftslopp förångas, stranden översvallas, slickas slät av stormens sträva tunga, utplånar de finmejslade sandpalatsen jag byggde som oförstört barn.

Ge mig inte bara de explosiva himlastormarna, de ursinniga vågorna. Ge mig även farkosten som manövrerar genom dem och lyfter mig ur malströmmen. Ge mig skrovet, ramen, cellen, puppan, snälla, lagstifta om samma koppeltvång för människor som gäller svenska hundar mellan mitten av mars och oktober.

Led mig åter in i det lilla rummet, buren av det tama djurets klokhets, hjälp mig att släppa sensationerna och istället gläfsa av glädje över absolut ingenting.

Gud hör bön, han skiter i om du tror på honom, genom Bibeln svarar han ändå, i det här fallet Predikaren, men tyvärr inte det du vill höra:

Allting är fåfänglighet och ett evigt enahanda. Också strävandet efter vishet är ett **jagande efter vind**. Där mycken vishet är, där är mycken **grämelse**; och den som förökar sin insikt, han förökar sin plåga. Glädjen och arbetet för att bereda sig glädje är **fåfänglighet**. Det går den vise såsom dåren. Allt går sin givna gång, och allt är fåfänglighet. **Människorna äro såsom fänaden.**

Kicksökaren:

Hallå, på riktigt! Vad är det du säger, jag vädjar om vettig vägledning?

Gud ignorerar som vanligt, fortsätter köra sitt race + skruvar upp tonläget:

Det Går Den Vise SÅSOM DÅREN. Människorna äro SÅSOM FÄNADEN!

Alltså:

Gud påstår att djuren är värdelösa, dårarna också, men det hjälper inte att försöka skaffa människovärde och mening genom kunskap. Människan är och för-

blir runtslungad i kosmiskt kaos, driven av primitiv
»**GRÄMELSE**«, rymdstormen är konstant, allt är fett
kört. Det finns ingen ordning, ingen trygghet, inget
hopp, eftersom vi alla är idioter »**SÅSOM FÄNADEN!**«

Ska vi tro på honom?

Både ja och nej.

I

Den ljusa himlens färg

»Vilka ögon! Det är som att titta rakt in i urtillståndet!«

Så säger kvinnan på sätet intill.

Jag åker buss med Mini i knät. En liten silverräv med kattmjuk päls och svartblaffiga färgstänk i det blågrå. Det har gått ett par veckor sen vi hämtade hunden.

Redan några dagar efter födseln, när valpen öppnade sitt ena öga, var färgen bottenlöst blå. Kan urtillståndet finnas utan erfarenhet och minne? Eller: Är det nyvakna ögat tvärtom en grund vattenpöl?

Det spelar ingen roll, för vid klart väder speglas den luftiga himlen i pölens yta. Djupet tunnlar både uppåt, neråt och inåt hos en varelse som ännu är en skiss, en oskriven och nyfödd framtid.

De väldiga världar som ryms i en liten hund.

Hundvalpar föds med blåaktiga ögon, men när melaninet mognar övergår färgen oftast i brunt. Det var svårt att veta hur det skulle bli med de små sötklumparna som ramlade runt i valphagen när Maken och jag besökte kenneln för första gången. Till och med för en van uppfödare som Eva.

Jag vågade bara ställa frågan en gång. Jag satt på golvet med två små, små varelser i knät: Kommer någon av dem att förbli blåögd?

Jag hade just dessa tikvalpar att välja mellan, måste tvinga en av dem inom en vecka: det var en guldröd och en blågrå.

Den röda var framfusig och lite större, den lilla blå tillbakadragen, mindre. Man ska aldrig välja den klenaste, skygga valpen, där är det ofta något vajsing. Men ändå: hon utstrålade en skimrande känslighet.

Vi träffade också föräldradjuren. Hanen hade mörkbruna ögon, hans päls var svartvit. Han valdes troligen

ut för att valparnas mamma var merlefärgad: man får aldrig para två hundar med dessa fläckigt blekta blågrå eller guldfärgade gener, det vill säga muterade varianter av svart och brunt, då blir det knas på valparna.

Missfoster.

Tyvärr hade inte heller mamman blå ögon. Att båda valparna skulle bli brunögda var därför sannolikt.

Valpköpare som önskar kön på hunden, och har fåbless för silvrig, gyllene, trefärgad eller kanske svartvit päls, det är normalt. Men att specialbeställa en levande varelse med kravspecifikation om ögonfärg? Som om hunden skulle bli en del av nåt slags pedantiskt iscensatt heminredning.

Det var så min fråga kunde tolkas utifrån, jag visste det. Dessutom var det sant.

Precis som hundens värld utgår från lukt snarare än syn, så det den »ser« framträder som en tredimensionell doftkarta istället för som bilder, så är min sinnesverklighet baserad på färg snarare än form.

Med tiden har jag förstått att detta inte gäller alla. De flesta kan vara på en plats utan att bli illamående av ett limegrönt eller lila föremål på fel ställe. Få personer bygger inre kopplingsscheman mellan färgerna i ett rum,

organiserar och möblerar om inne i hjärnan genom att tämja röran i en färgtonskala, som när barn drar linjer mellan punkter i en prickteckning.

Jag är, kort sagt, en sucker för säregen färgprecision. Men jag kunde inte förklara för Eva, som jag knappt kände, att min fixering vid valpens framtida ögonfärg berodde på detta. Det skulle bli en skitskum aspieföreläsning på en timme. Som när en lågstadiegrabb entonigt mal på om pterodaktyler.

Jag visade bilder på de två tikvalparna för mina döttrar. Thea tyckte om blue merlen mest, Lily föredrog den guldröda. »För den ser ut som en bäver«, sa hon – det var tydligen positivt.

»Det är ett problem«, sa jag till Thea. »Du tycker nog att jag har konstiga krav? Men jag vet inte om någon av dem kommer att få behålla sina blå ögon –«

»Så vadå?«

»I så fall vill jag välja den valpen.«

»Ja, du har konstiga krav.«

»Men jag älskar de blåögda för de ser både mystiska och helt absurda ut, liksom sinnessjuka och störigt pigga.«

»Chilla, mamma. Om den inte har kvar ögonfärgen så finns det tusen andra sätt som din hund kommer att bli sinnessjuk på.«

Jag brukar aldrig grubbla. Vad var det Gud sa om *Mycken Grämelse*? Gäller inte mig. Jag ältar aldrig, jag

bestämmer mig, går vidare och vänder mig aldrig om. Förmågan att fatta snabba beslut kan förstås också kallas impulsivitet.

Men nu grubblade jag. Övervägde, begrundade. I fyra dagar. Tänk om jag ångrar mig varenda gång jag möter djurets blick? Vi ska leva tillsammans i uppemot femton år.

Sen mindes jag skimret. Sköt från höften och meddelade Eva att jag valde blue merle-tiken. Case closed, note to self: Man måste acceptera halvhjärtadheten. Saker blir sällan som man vill men de blir oftast bra ändå.

Det kändes därför som en belöning för mitt risktagande, min kapitulation inför den slafsiga slumpen, att blåheten växte starkare för varje foto Eva skickade, tills det lilla ögat liknade en ljusflammande sjö.

Och när maj blev juni var det säkert, för då var valpen sju veckor: hon skulle leva sitt liv som en ovanlig hund, en hund med genomskinlig vattenblick, en underjordisk flod tillbaka till det prekambrika havets urcell.

Albert Bonniers Förlag
Box 3159, 103 63 Stockholm
www.albertbonniersforlag.se
info@albertbonniers.se

ISBN 978-91-0-080713-9

COPYRIGHT © Aase Berg 2026

OMSLAG Nina Ulmaja

OMSLAGSILLUSTRATIONER Martina Müntzing

FÖRSTA TRYCKNINGEN

TRYCK Livonia Print, Lettland 2026